

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/100/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116220978
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116220978.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, proti žalovanému: D. H., nar. X. M. XXXX, trvale bytom W. XXX, o zaplatenie 3.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 3. mája 2018 č. k. 11Csp/91/2016-43, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd pripúšťa, aby do konania na miesto pôvodnej žalobkyne Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, vstúpila spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 35 724 803.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej a v časti trov prvoinštančného konania **p o t v r d z u j e**.

III. Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.000 eur spolu s úrokom z omeškania v sume 5,27 eura a úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 3.000 eur od 26.7.2015 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 150 eur splatných vždy do 15. dňa v mesiaci s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh; II. vo zvyšku žalobu zamietol a III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100% trov konania.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 232 ods. 2 až 4, § 290, § 295, § 297 CSP (Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení neskoršieho predpisu); § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 9, § 488, § 489, § 517 ods. 2, § 565 O. z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov); § 497 Obch. z. (zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov); § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 9 ods. 2 písm. j/ a k/, § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy); § 3 nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O. z. a poukazom na rozsudky Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/409/2015-72 z 11.5.2016, č.k. 10Co/375/2016-119 z 13.9.2017 a č.k. 9Co/262/2016-49 z 31.10.2017.

Vecne dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu 22.09.2016, domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej istinu 3.000 eur, bankové poplatky za upomienky 39,61 eur, úrok z istiny do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 283,25 eur, zmluvný úrok vo výške 14,90% p.a. zo sumy 3.000 eur od 11.7.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,05% p.a. zo sumy 3.000 eur od 26.7.2015 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, podľa ktorého žalobkyňa ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli 25.11.2014 Zmluvu o úvere dobrá pôžička č. 1420218533, na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému úver vo výške 3.000 eur, s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 14,90%, RPMN vo výške 15,96% a priemernou hodnotou RPMN vo výške 17,33%. Žalovaný sa zaviazal splácať úver v 120 mesačných splátkach vo výške 49 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 20.12.2014 a posledná splátka dňa 20.11.2024. Žalovaný na predmetný úver nič nezaplatil, ktoré skutkové tvrdenie žalobkyne žalovaný nepoprel, preto sa považuje za nesporné, keď zároveň neuhradenie žiadnej sumy zo strany žalovaného vyplýva aj z Aktuálneho stavu úveru ku dňu 31.8.2016. Upozornením - Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru z 23.6.2015 žalobkyňa vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy a upozornila ho na možnosť predčasného zosplatenia úveru. Výzvou na úhradu dlžnej sumy z 10.7.2015 žalobkyňa oznámila žalovanému zosplatenie úveru ku dňu 10.7.2015.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobkyňou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola uzavretá úverová zmluva, ktorou žalobkyňa ako veriteľ poskytla žalovanému ako dlžníkovi spotrebiteľský úver vo výške 3.000 eur. Právny vzťah založený predmetnou úverovou zmluvou je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obch.z. (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. O.z. a ZoSÚ), keďže žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vystupovala ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože mu bol poskytnutý úver za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. V zmysle zásady *lex specialis derogat legi generali* má potom špeciálna právna úprava, ktorou je ZoSÚ, ako i § 52 a nasl. O.z., prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je Obch.z. a je preto nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy posudzovať podľa ustanovení O.z. a príslušných ustanovení ZoSÚ. Strany uzavreli zmluvu o úvere, ktorá má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ. Pristupujúc ku skúmaniu jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy, súd zistil, že zmluva neobsahuje v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve sa uvádza len výška mesačnej splátky 49 eur bez bližšej špecifikácie, t.j. nie je splnená požiadavka, aby zmluva obsahovala výšku splátky istiny, výšku splátky úrokov a výšku splátky iných poplatkov. Zákom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke, a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Dlžník musí mať od začiatku prehľad, z akých položiek pozostávajú jednotlivé splátky a ako dlho bude úver splácať, čo z jednotlivých splátok predstavuje istinu, koľko úrok a odmena veriteľa a kedy je v prípade riadneho splácania úveru splatná posledná splátka. Uvedené pritom nemožno nahradiť uvedením celkovej výšky splátky, ani keby z iných ustanovení zmluvy vyplývala výška úrokov a poplatkov. Účelom náležitostí ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ je teda informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, pretože potom je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a iné poplatky, teda odplatu veriteľa. Uvedené údaje zmluva uzatvorená medzi stranami sporu neobsahuje, ide pritom o absenciu podstatnej náležitosti zmluvy. Rovnako v zmluve chýba náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ, a síce údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, keď tento údaj nie je v zmluve vôbec uvedený. Nie je možné za uvedenie tohto údaju považovať údaj v čl. 2 ods. 2.2 zmluvy, a síce údaj „Celková čiastka Úveru“ 5.647,18 eur. Jednak, zákonom požadovaná náležitosť zmluvy je uvedenie „celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“, a nie uvedenie „celkovej čiastky úveru“, čo je úplne iný termín a tomuto zodpovedá suma 3.000 eur. Okrem toho z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ je zřejmé, že zákon vyžaduje tento údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, „vypočítaný“, t.j. vyžaduje uvedenie konkrétnej sumy v správnej výške. Ani v prípade, že by údaj 5.647,18 eur bol uvedený ako údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nebol by správny, nakoľko nezodpovedá súčinu výšky splátky a počtu splátok (49 eur x 120 = 5.880 eur). Z uvedeného je jednoznačný záver, že zmluva neobsahuje údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a spotrebiteľ nemal ani možnosť sa k takémuto údaju dopracovať. V takomto prípade sa spotrebiteľský úver poskytnutý žalobkyňou žalovanému považuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa nemá nárok na zaplatenie úroku z úveru, poplatku za upomienky, poplatku za upozornenie pred výzvou, poplatku za výzvu na splatenie úveru, ani žiadnych iných poplatkov, ale len na vrátenie poskytnutej sumy úveru po odrátaní plnenia zo strany žalovaného. K rozhodnutiu Súdného dvora Európskej únie z 9.11.2016 pod zn. C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, uviedol, že predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere súd nevytýkal len absenciu výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ale aj neuviedenie údaju o celkovej

čiasťke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ktoré sú ako náležitosti zmluvy o úvere upravené nielen v ZoSÚ, ale aj v smernici 2008/48, pričom článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva neobsahuje všetky náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Neuvedenie údajov o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, preto aj v zmysle výkladu článku 23 smernice 2008/48, sa táto zmluva považuje za zmluvu o spotrebiteľskom úvere bez úrokov a poplatkov. Zároveň je súd toho názoru, že zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom v prípade absencie čí i len jednej z náležitostí, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Keďže žalovaný z poskytnutého úveru vo výške 3.000 eur nič nezaplatil, súd mu vo výroku I. rozsudku uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni celú časť poskytnutých peňažných prostriedkov vo výške 3.000 eur a vo zvyšku žalobu vo výroku II. rozsudku ako nedôvodnú zamietol.

Vzhľadom k vyššie uvedenému, keďže súd prvej inštancie posúdil úver ako bezúročný a bez poplatkov, len stručne uviedol k uplatnenému nároku žalobkyne na zmluvný úrok po splatnosti, že Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí sp.zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012 odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998, 4Obo 143/1998). Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Za čas po splatnosti úveru má teda veriteľ právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecným záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Keďže žalovaný peňažný záväzok včas a riadne nesplnil, vznikol žalobkyni nárok požadovať od žalovaného popri plnení istiny vo výške 3.000 eur i úrok z omeškania, nakoľko ide o omeškание s plnením peňažného dlhu. Žalobkyňa si uplatnila úrok z omeškania z jednotlivých splátok vyčíslený do zosplatenia úveru v doplnení žaloby v celkovej sume 5,27 eur a úrok z omeškania z celkovej sumy istiny od 26.7.2015. S poukazom na nariadenie vlády SR č. 87/1995 Zb. má žalobkyňa nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov viac, ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. vo výške 5,05% ročne. Súd žalobkyni priznal vyčíslený úrok z omeškania vo výške 5,27 eur, nakoľko žalovaný sa do omeškania dostal už od prvej splátky, pričom žalovaný sumu vyčísleného úroku z omeškania do predčasného zosplatenia úveru nespochybnil. Následne došlo k zosplateniu úveru dňa 10.7.2015, ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporná. Keďže si však žalobkyňa uplatnila úrok z omeškania z celej sumy istiny až odo dňa 26.7.2015, súd jej od uvedeného dátumu úrok z omeškania priznal.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov tak súd považoval žalobu za odôvodnenú v časti o zaplatenie sumy 3.000 eur spolu s úrokom z omeškania v sume 5,27 eur a úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 3.000 eur od 26.7.2015 do zaplatenia, preto jej vo výroku I. rozsudku vyhovel, a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú vo výroku II. zamietol.

Vzhľadom k výške istiny s príslušenstvom, ku ktorej zaplateniu zaviazal súd žalovaného, žiadosti žalovaného o povolenie splátok a jeho sociálnej situácii vyplývajúcej z jeho výsluchu a výplatnej pásky (čistý mesačný príjem 1.530,43 eur; tri vyživovacie povinnosti z toho 8-mesačné dieťa, ktorého matka je s prihliadnutím na uvedené na rodičovskej dovolenke; exekúcia na výživné na dve deti; splátka leasingu na auto 130 eur mesačne), mal súd za to, že je dôvodné povoliť žalovanému splácanie dlhu v ním navrhnutých splátkach po 150 eur mesačne so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci s tým, že v prípade, že dôjde k omeškaniu s plnením čo i len jednej splátky, stane sa splatným celý dlh. Pri uvedenej výške splátky bude dlh zo strany žalovaného uhradený žalobkyni v primeranom čase (skôr ako v súdnej praxi ustálenej dobe 3 roky od právoplatnosti rozhodnutia), pričom na ochranu žalobkyne slúži strata výhody splátok v prípade omeškania sa žalovaného s plnením čo i len jednej splátky.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP, vecne plným úspechom žalobkyne v konaní, keď v konaní neboli tvrdené a súd sám nezistil žiadne dôvody na aplikáciu § 257 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku iba v jeho časti zvyškovy zamietajúcej žalobu podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zrušenie v napadnutej časti a vrátenie v takejto časti veci na nové prejednanie súdu prvej inštancie, alternatívne navrhla zmenu rozsudku v napadnutej časti tak, že aj v takejto časti bude

žalobe vyhovie a súd zaviazže žalovaného na zaplatenie náhrady trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Podanie odvolania odvolateľka odôvodnila odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Vecne dôvodila, že žalobkyňa presne vyčíslila celkovú sumu úveru, ktorú má žalovaný zaplatiť v bode 2.1 zmluvy, kde je jasne vyčíslená celková čiastka úveru, t. j. celková čiastka, ktorú má žalovaný zaplatiť. Písomnú zmluvu o úvere nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou z dôvodu absencie niektorej z náležitostí zmluvy, nakoľko ust. § 11 ods. 1 písm. a/ ZoSÚ v čase uzatvorenia zmluvy o úvere vyžadovalo pre naplnenie sankcionovateľnosti kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to tak absenciu písomnej formy, ako aj niektorej z tu citovaných náležitostí. Žalobkyňa však súčasne trvala na tom, že zmluva o úvere obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti a celková suma úveru je uvedená v správnej výške. Pri hodnotení zmluvy má zvlášť zásadný význam kvalifikácia tzv. priemerného spotrebiteľa, ktorá podlieha časovým zmenám tak, ako sa úroveň informovanosti spotrebiteľa logicky postupne zvyšuje. Napriek skutočnosti, že ochrana spotrebiteľa je považovaná za jedno z nosných hľadísk tak vnútroštátnej, ako aj únijnej legislatívy, nie je prijateľné, aby podnikateľ niesol všetky riziká zmluvného vzťahu a spotrebiteľ neniesol fakticky žiadnu zodpovednosť. Takýto prístup by bol zneužitím práva v rozpore so základnými zásadami právnej spoločnosti, podľa ktorých je okrem iného nevyhnutné požadovať uplatňovanie zodpovedajúcej miery zodpovednosti za vlastné právne - záväzné konanie (spotrebiteľa). Súčasná línia posudzovania priemerného spotrebiteľa sa výrazne posunula od jeho považovania za naivného a nepozorného, až sa postupom času vymedzil priemerný spotrebiteľ, na ktorého bola prenesená istá povinnosť aktivity, keď Európsky súdny dvor uviedol, že od spotrebiteľa sa vyžaduje určité kontrolné úsilie, aby zistil, aký tovar vlastne kupuje. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok ESD z 12.1.2006 sp. zn. C-361/04 vo veci Claude Ruiz - „Picasso“ s tým, že európske právo stále viac naznačuje, že ďalšia „automatická“ pomoc spotrebiteľa už nie je účelná a pokračovať by sa malo skôr nazeraním na priemerného spotrebiteľa ako schopného urobiť vlastné rozhodnutie ohľadom svojho právneho postavenia v spotrebiteľskom právnom vzťahu. V zmysle uvedeného je podľa nej dôvodný záver, že zmluva o úvere má obsahovať údaje v súlade so zákonom tým spôsobom, aby boli pre spotrebiteľa čitateľné a bez pochybností. Mala za to, že predmetné uvedenie sumy, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nie je zavádzajúce, je presné a opakovane uvedené v zmluvnej dokumentácii tak, aby bol spotrebiteľ dostatočne informovaný o tom, aká bude jeho celková čiastka, ktorú nakoniec zaplatí. Ďalej dôvodila, že požiadavka, aby úverová zmluva obsahovala rozklad jednotlivých splátok v členení na istinu, úrok a poplatky nie je v súlade s požiadavkami Smernice 2008/48/ES. Z uvedeného vyplýva, že ani sankcia v podobe toho, že úver je poskytnutý bez úroku a poplatkov, ak neobsahuje rozklad jednotlivých splátok v členení na istinu, úrok a poplatky, nie je primeraná. Citovala ust. § 9 ods. 2 písm. k/ a ods. 3 a dôvodovú správu k § 11 ZoSÚ s tým, že spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti. V danom prípade nebola dohodnutá amortizácia istiny úveru a z tohto dôvodu sa náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ dá vyhovieť jedine nasledovným spôsobom, ktorý považuje žalobkyňa za postačujúci. Zmluva o úvere obsahuje požadované náležitosti, keďže sa v nej uvádza výška úveru, úrok je vyjadrený úrokovou sadzbou, výška mesačnej splátky, RPMN banky v percentách, taktiež priemerná RPMN na trhu, celková výška úveru, dátum 1. splátky, dátum nasledujúcich splátok, počet mesačných splátok, dátum. Citovala z rozhodnutia Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/2018/2017 s tým, že žalobkyňa má za to, že priemerného spotrebiteľa zaujíma predovšetkým výška úveru a suma, ktorú výsledne zaplatí, teda ľudovo povedané, o koľko preplatí jemu poskytnutý úver. Priemerný spotrebiteľ nebude skúmať každú jednu splátku samostatne. Súčasne tvrdila, že rozdelenie splátky na istinu a úroky má zmysel pre nedobromyseľného spotrebiteľa, ktorý predpokladá, že bude v omeškaní s plnením záväzku pre výpočet úroku z omeškania. Dobromyseľný spotrebiteľ predpokladá, že splní svoj záväzok v dohodnutom čase, a preto pokiaľ v zmluve sú uvedené informácie o výške úveru a celkových nákladoch na úver a doba splácania úveru, vie sa edukovane rozhodnúť o tom, či zmluvu o úvere uzatvorí alebo neuzatvorí. Je teda maximálne v záujme spotrebiteľa rozhodnutie, podľa ktorého absencia rozdelenia každej splátky na istinu, úroky a poplatky nespôsobuje bezúročnosť úveru, nakoľko spotrebiteľ mal všetky potrebné informácie k uzatvoreniu zmluvy a mohol sa fundovane rozhodnúť. Žalobkyňa tak konala s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere riadneho splácania úveru žalovaným, nakoľko sama žalobkyňa svoj záväzok zo zmluvy o úvere splnila riadne (a načas). Citovala z dôvodovej správy k zákonu č. 279/2017 Z. z., v ktorej sám zákonodarca ustanovil potrebu eurokonformného výkladu zákona. V zmysle predmetného zmluva o úvere nemusela obsahovať rozdelenie splátky úveru na istinu, úroky a poplatky. Vzhľadom na uvedené považovala žalobkyňa za absolútne dostatočné a v súlade so zákonom, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje vyčíslenie istiny, úroku a poplatku a zároveň určuje počet, výšku a termíny splatnosti jednotlivých splátok, ktorými sa má táto celková čiastka splatiť. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19.9.2012 sp. zn. 17Co/151/2012

a tiež rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/111/2014. Z dôvodu opatrnosti uviedla, že potrebu aplikácie Smernice 2008/43/ES potvrdil aj Krajský súd v Prešove v jeho rozhodnutí z 11.4.2017 sp. zn. 11Co/39/2016. Tiež dala do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu Košice v obdobnej právnej veci sp. zn. 5Co/677/2014, kde bola vec posúdená v zmysle prezentovaného názoru žalobkyne. Otázkou možnosti sankcionovať úver bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou z titulu absencie rozdelenia splátky na istinu, úroky a poplatky už skúmal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý pritom v uznesení z 22.2.2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017 uviedol - potvrdil potrebu eurokonformného výkladu zákona už v súčasnosti.

Tvrdenie súdu, že žalobkyni nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení odporuje zákonu a protiprávne zvyhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Takáto ochrana spotrebiteľa je nielenže neprimeraná, ale popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. Žalobkyňa má nárok na zmluvné úroky. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdp/2906/2000. Podľa názoru odvolateľky zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinú zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Podľa názoru odvolateľky predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Nejde o privatívnu nováciu celého záväzku. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 13.12.2006 sp. zn. 33Odo/399/2005, podľa ktorého môžu účastníci dohody podľa § 516 O. z. dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti. Ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dohodnutím nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok vedľa doterajšieho záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti. Táto zmena v obsahu záväzku dohodou strán sa nazýva kumulatívna novácia. Na rozdiel od tzv. privatívnej novácie podľa ust. § 570 O. z., pri ktorej doterajší záväzok zaniká a je nahradený novým, sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu, spočívajúceho v zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinností a v ich nahradení novo dohodnutými vedľa už existujúcich. Doterajší záväzkový vzťah teda nezaniká; právnym dôsledkom zmeneného záväzku je jednak pôvodná právna skutočnosť, ktorá spôsobila jeho vznik, tak aj dohoda strán o zmene jeho obsahu. Zmena záväzku sa spravidla týka miesta či spôsobu plnenia, splatnosti a pod.. Nová dohoda zmluvných strán o termíne splatnosti znamená síce zánik povinnosti dlžníka splniť dlh tak, ako bolo pôvodne dohodnuté, nie však zánik jeho povinnosti plniť; menia sa len jednotlivé práva a povinnosti v existujúcom právnom vzťahu. Je totiž potrebné rozlišovať záväzok ku konkrétnemu plneniu (t. j. jednotlivé povinnosti) a celý záväzkový právny vzťah. Vzhľadom na totožnosť znenia ustanovení O. z., konkrétne § 516 o zmene záväzkov, je akceptácia predmetného výkladu logická. Odvolateľka mala za to, že slovenská právna teória pritom kumulatívnu nováciu vykladá rovnako. Citovala z rozhodnutia Krajského súdu Žilina sp. zn. 13CoKR/15/2015, ďalej dôvodila, že podľa ust. § 35 ods. 2 O. z. právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúce k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnostiach. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsob splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, k akému dospel aj súd v prvoinštančnom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t. j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku, o ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. Akýkoľvek iný výklad, než ten, že veriteľ zmenil záväzok čo do termínu splatnosti, nie však čo do ostatných podmienok úveru, je nesprávny. Poukázala na § 497 Obch. z.. Uviedla, že sa v uvedenom zákonnom ustanovení neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti, ako si mylne vykladá súd nad rámec predmetného ustanovenia. Citovala § 2 písm. d/ ZoSÚ s tým, že zákonná dikcia jednoznačne definuje, aký záväzok vyplýva žalovanému z uzatvorenej zmluvy o úvere, t. j. záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky, ako i zaplatiť úroky a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V danom konaní bolo preukázané, že žalovaný zostáva dlžný, a teda je správny ten záver, že jeho záväzok doposiaľ nezanikol, keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka, nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. Medzi pojmami splnenie záväzku a splatnosť záväzku je pritom markantný rozdiel. Splatnosť záväzku predstavuje len časový moment, v ktorom má nastať, ale pritom nemusí, aj splnenie záväzku. V konaní bolo preukázané, že k splneniu záväzku nedošlo. Teda až splnením záväzku zaniká i akcesorický vzťah, nielen časovým bodom označujúcim moment, v ktorom dlžníkovi vznikla povinnosť dlh splatiť. Z obsahu citovaného ust. § 503 ods. 3 Obch. z. nie je možné dospieť k takému záveru, že veriteľ nemá v prípade zosplatnenia úveru nárok na zmluvný

úrok. Ustanovenie § 369 ods. 1 Obch.z. upravuje, že pokiaľ je dlžník v omeškaní s plnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Podobne nevyplýva záver súdu ani z ust. § 565 O. z., v zmysle ktorého ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Zosplatnenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník poruší svoju povinnosť. Pokiaľ platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivej splátke až do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivej splátky (zosplatnenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Veriteľ zosplatnením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, nakoľko k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. Výklad, ktorý odbremeňuje dlžníka od platenia zmluvného úroku by bol až absurdný, keďže privodením stavu predčasného zosplatnenia úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka by sa postavenie dlžníka zvýhodnilo v porovnaní s jeho postavením v prípade, ak by povinnosť neporušil. Takýto výklad nie je prípustný. V zosplatnení úveru žalobkyňou totiž neboli započítané zmluvné úroky, ide len o dlžnú sumu do času zosplatnenia, ku ktorej bol pripočítaný zvyšok dlžnej istiny. Súd pri svojom rozhodovaní nechal do úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celej dlžnej sumy. Súd tak de facto napriek uzatvorenej platnej zmluve o úvere rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobkyňu bezdôvodne ukrátil o časť zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Ak však zosplatnením úveru dlžník získa nedôvodnú výhodu v tom, že nie povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka, súd konal v rozpore s uvedenou právnou zásadou. Poukázala na prístup Najvyššieho súdu ČR (napr. jeho rozhodnutia sp. zn. 32Cdo/3830/2014, 31Cdo/2851/1999, 32Cdo/2782/199, 29Cdo/2606/2000, 33Cdo/113/2008), ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru veriteľom priznáva. Súd prvej inštancie postupoval v rozsahu nad rámec zákona, nakoľko vyvodzoval vlastné závery opierajúc sa len o všeobecne nezáväznú rozhodnutie iného súdu, pričom jeho správnosť či zákonnosť v tomto prípade nebola skúmaná. Podľa uznesenia Ústavného súdu SR I. ÚS 3/98 v dôsledku uvedeného preto štátnym orgánom SR zákony upravujúce ich postavenie a právomoci neumožňujú, aby samostatne rozhodovali o konaní nad rámec zákona, t. j. mimo rozsah zákonom ustanovených právomocí. Zákonem ustanovený rozsah právomocí jednotlivých orgánov štátu je stabilný a k jeho zmene môže dôjsť len v dôsledku neskoršej a obsahovo odlišnej zákonnej úpravy. Tento orgán štátu, ktorého postavenie a právomoci zákon upravuje, nie je preto oprávnený z vlastného rozhodnutia a podľa vlastnej úvahy konať nad rozsah svojich zákonných právomocí, keďže takéto konanie príslušný právny predpis neupravuje. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018 z 25.1.2018, jeho rozhodnutie sp. zn. 17Co/122/2017 z 21.3.2018.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

4. Dňa 6.6.2019 bolo súdu doručené elektronicky podanie žalobkyne (Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890), v ktorom oznámila, že 6.5.2019 uzavrela ako postupca so spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 35 724 803, ako postupníkom, Zmluvu o postúpení pohľadávok, v zmysle ktorej došlo k postúpeniu pohľadávok vrátane pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, na nového veriteľa, z ktorého dôvodu navrhla v súlade s § 80 ods. 1 CSP aby do konania na miesto žalobkyne vstúpila spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 35 724 803. Súčasťou tohto návrhu bol aj súhlas nového veriteľa - postupníka so vstupom dokonania, spolu s plnomocenstvom, ktoré udelil postupník jeho právnomu zástupcovi (TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 36 613 843) a Zmluva o postúpení pohľadávok s príslušnou časťou prílohy.

Zároveň žalobkyňa oznámila skončenie jej právneho zastúpenia splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 80 ods. 1 CSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli; podľa ods. 2 rovnakého ustanovenia súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované; napokon podľa ods. 3 ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

Ust. § 80 sa použije vo všetkých prípadoch singulárnej sukcesie a v tých prípadoch univerzálnej sukcesie, keď nedochádza k strate procesnej subjektivity, ale len prechodu či prevodu práv alebo povinností, o ktorých sa v spore koná. K zmene sporových strán môže dôjsť jedine a výlučne v dôsledku skutočnosti, ktorá nastala po začatí konania. Pri rešpektovaní princípu jednotnosti konania tak k zmene sporových strán môže dôjsť aj v odvolacom konaní, čo rešpektuje i zákonodarca. Subjektom disponujúcim procesnou aktivitou pri zmene strán sporu je podľa novej právnej úpravy v CSP výlučne žalobca, pričom žalobca je oprávnený navrhnúť zmenu sporových strán v každom možnom v prípade, teda bez ohľadu na to, či došlo k zmene (domnelej) aktívnej alebo pasívnej vecnej legitímácie. Samozrejme, s tou výnimkou, ak v dôsledku uvedenej právnej skutočnosti prestal žalobca existovať ako subjekt práva, a teda aj ako subjekt procesu. Pokiaľ pôvodný žalobca navrhuje, aby do konania vstúpil namiesto neho iný subjekt na strane žalobcu, bude sa vyžadovať súhlas tohto subjektu so vstupom do konania. Súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 1 ostatne uvedeného ustanovenia, ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť namiesto žalobcu. Nedochádza teda k automatickému procesnému nástupníctvu, ale toto je nárokovateľné za predpokladu, že kumulatívne nastanú tieto skutočnosti: zmenu strán sporu navrhne oprávnený subjekt (žalobca), súhlasí s tým ten, kto má vstúpiť namiesto žalobcu (ak sa má nástupníctvo týkať strany žalovaného, táto podmienka odpadá), preukáže sa, že došlo k právnej skutočnosti podľa odseku 1 ostatne citovaného ustanovenia. V tejto súvislosti je žalobca, ktorý navrhuje zmenu strán sporu, povinný predložiť konkrétne (najmä listinné) dôkazy o existencii skutočnosti spôsobujúcej prevod alebo prechod práv alebo povinností tvoriacich predmet konania.

V predmetnej veci tu bol teda návrh žalobkyne, aby do konania vstúpil namiesto žalobkyne iný subjekt (EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 35 724 803), takýto subjekt súhlasil so vstupom do konania na strane žalobkyne a bol predložený aj dôkaz o existencii skutočnosti spôsobujúcej prevod práv tvoriacich predmet konania - Zmluva o postúpení pohľadávok č. I/2019 zo 6.5.2019. Išlo o právnu skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod práva, táto skutočnosť naozaj nastala (zmluva o postúpení pohľadávky bola skutočne uzavretá) a bola v konkrétnom prípade spôsobilá mať za následok prevod práva, o ktoré v konaní ide.

Na základe uvedeného odvolací súd pripustil, aby do konania na miesto pôvodnej žalobkyne Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, vstúpila spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 35 724 803.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej je vo výroku vecne správny a je dôvodné ho potvrdiť.

6. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovaným ako spotrebiteľskou zmluvou, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy.

V preskúmvanej veci založil svoje rozhodnutie na právnom názore, podľa ktorého je potrebné považovať spotrebiteľský úver, poskytnutý žalobkyňou žalovanému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, za bezúročný a bez poplatkov, pre absenciu obligatórnej zákonom stanovenej náležitosti takejto zmluvy, a to neuviedenia výšky, počtu a termínov splatnosti istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ).

Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva.

Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuviedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciu pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

Súd prvej inštancie rozhodol správne po zistení, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi stranami konania neobsahuje obligatórnu obsahovú náležitosť podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ a z tohto dôvodu je treba úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Účelom náležitosti ustanovenej v § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože inak by nebolo dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil (ako bude s jeho platbou naložené) a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda i na odplatu žalobkyne. To nemožno nahraďiť uvedením len výšky mesačnej splátky. Zmyslu zákonnej úpravy zodpovedá, ak sa každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami „suma, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo 128/2016, sp. zn. 7Sžo 61/2015). Stanovenie rozsahu splácania istiny, úrokov a iných poplatkov (tzv. rozčlenenie splátky), bolo možné napr. vymedzením percentuálnej časti označenej splátky, ktorá pripadá na jednotlivé jej súčasti (istinu, úrok a iné poplatky), prípadne mechanizmus spôsobu (pravidiel) jej zmeny.

Predmetná obligatórna náležitosť (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ) predstavuje údaj dôležitý pre spotrebiteľa, keďže pomáha spoznať ako konkrétne budú náklady spojené so spotrebiteľským úverom uhrádzané. Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom žalobkyne, že pre splnenie obsahových zákonom stanovených náležitostí zmluvy postačovalo uspokojiť sa s uvedením výšky mesačnej splátky. V zmluvách, ktoré nečlenia splátky na časť istiny, úrokov a iných poplatkov, spotrebiteľ nevie, koľko má hrdiť na istinu úveru, úroky a poplatky. Aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť pre uzavretie úverovej zmluvy na základe úplnej znalosti veci, je potrebné mu poskytnúť informácie i o nákladoch spojených s úverom. Občianskoprávna úprava priradovania čiastočného plnenia dlhu, je založená na prednostnom splácaní istiny a až následne úrokov (ak dlžník neurčí inak) podľa § 565 ods. 2 O. z.. Na rozdiel od tejto úpravy Obch.z. upravuje započítavanie jednotlivých plnení v opačnom poradí. Ak zmluva obsahuje rozčlenenie splátky, tak o tom, aká časť sa použije na splátku istiny a aká na splátku úrokov, poplatkov, má spotrebiteľ vedomosť od počiatku uzavretia zmluvy a veriteľ, mimo vôle spotrebiteľa, nemôže jednostranne rozhodnúť o splátke istiny a svojej odplaty, prípadne ďalších nákladoch. Ak spotrebiteľ v dôsledku nerozčlenenia splátky v zmluve nevie, v akom pomere bude splácať istinu úveru a hrdiť úroky

z úveru ako odmenu veriteľa, je treba konštatovať kvalifikovanú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (rozdelenie tak neurčuje dohoda so spotrebiteľom a o spôsobe splácania istiny a úrokov nie je veriteľom informovaný v čase uzavretia zmluvy).

Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje implementáciu ustanovení smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v znení korigenda k tejto smernici) do slovenského právneho poriadku, pričom ide o jej úplnú harmonizáciu. Podľa článku 10 ods. 1 písm. h/ označenej smernice má zmluva obsahovať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

ZoSÚ však jednoznačne svojou úpravou ide nad rámec smernice a vyjadruje požiadavku rozčlenenia splátky. Zrejmý konflikt medzi smernicou a zákonom bol riešený aj v rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej, ktorý potvrdil, že smernica skutočne takéto členenie nepožaduje. V sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený. Vnútroštátne súdy sú sice povinné vykladať národné právo vo svetle znenia a účelu smernice, avšak tento výklad nie je absolútny, pretože eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť jeho výslovné znenie (v opačnom prípade by šlo o výklad *contra legem*).

Hoci členské štáty nie sú oprávnené prijímať odchylné ustanovenia od smernice, teda nemajú zahŕňať do zmluvy o úvere iné náležitosti než uvedené v článku 10 ods. 2 smernice. ZoSÚ však nad rámec smernice požaduje rozčlenenie splátky. Gramatický, ale aj teleologický výklad preto neumožňujú prijať záver, že predmetné zákonné ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa (odlišný záver vyplýva z uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017). Rovnako tak eurokonformným výkladom nemožno preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, ku ktorej došlo zosúladením smernice a vnútroštátnej úpravy zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z. z. Z podnetu Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávného kolégia NS SR k predmetnej spornej otázke je zrejmé, že ustálená rozhodovacia prax súdov požadujúca rozčlenenie splátky, bola podporená rozhodnutiami vyšších súdnych autorít sp. zn. 7Cdo 128/2016, 7 Sžo 61/2015. Až uznesením NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 došlo k vyjadreniu odlišného právneho názoru v danej otázke s argumentáciou, že dotknuté zákonné ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa a preto eurokonformným výkladom možno dospieť k záveru, že zákon členenie splátky nepožaduje. S poukazom na článok 2 CSP, vyjadrujúci ústavný princíp právnej istoty, ako aj ustanovenie § 220 ods. 3 CSP, odklon od posledného, a to odlišného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, odvolací súd zdôvodňuje nasledovne:

Podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ zmluva o úvere obsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 4 ods. 2 písm. i/ ZS (zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Uvedený text zákonov (pri použití historického výkladu ide o totožnú dikciu zákonov, porov. podnet Krajského súdu v Prešove na prijatie Stanoviska občianskoprávného kolégia NS SR) je odlišný od textu smernice (čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS), podľa ktorej zmluva o úvere uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

Zámerom zákonodarcu (vyjadrenom už v úvodnej časti dôvodovej správy k ZoSÚ) síce bolo transponovať smernicu v celom rozsahu a nepochybne nebolo aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice. Do „konfliktu“ sa zákon so smernicou dostal v dôsledku priznania vyššej ochrany spotrebiteľa, stanovením požiadavky rozčlenenia splátky na istinu, úroky a iné poplatky, aby spotrebiteľ mal vedomosť v akej výške bude platiť istinu (v akej časti splátky ju veriteľ započíta na zaplatenie istiny a v akej výške na úroky a ostatné poplatky).

Až na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej sa tento konflikt smernice a zákonnej úpravy, stal zákonodarcovi známy, konštatovaním, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice.

Zámer zákonodarcu transponovať smernicu v celom rozsahu bol teda naplnený, ale keďže zákonodarca postupoval tak, že sa dostal nad prípustný rozsah smernice, následne (po označenom rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie) zosúladiť smernicu a vnútroštátnu úpravu zákonom (z. č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z.z.), ktorým došlo i k zásadnej zmene legislatívneho textu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i/ (pôvodne k/) zákona ZoSÚ, s účinnosťou od 1. mája 2018. Termín „splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ bol nahradený slovami „frekvenciou splátok“. Podľa dôvodovej správy k tomuto novelizovanému zneniu zákona, vypustenie uvedenej náležitosti zmluvy bolo nevyhnutné z dôvodu záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-42/15, inak by Slovenská republika šla nad rámec podmienok stanovených smernicou.

Z porovnania prvotnej vnútroštátnej právnej úpravy (historický výklad) tejto náležitosti zmluvy zákonom ZS, s jej právnou úpravou ZoSÚ do 30. apríla 2018, vyplýva jej totožná formulácia (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov), ktorou zákonodarca podľa dôvodovej správy k zákonu (č. 568/2007 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti, Notársky poriadok, v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorým sa zaviedlo rozčlenenie splátky, vyjadril (po prvýkrát) zámer zvýšiť informovanosť spotrebiteľa úpravou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Konkrétne takým spôsobom, že spotrebiteľ musí byť informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti splácať istinu, úroky a iné poplatky, vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto nemožno preklenúť eurokonformným výkladom, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ len spresňuje, čo splátka zahŕňa. Zámer zákonodarcu vyplývajúci z dôvodovej správy k ZoSÚ je potom už nezmenený a podľa dôvodovej správy k zákonu č. 279/2017 Z. z. (ktorým sa od 1. mája 2018 novelizuje aj sporné ustanovenie ZoSÚ) je daná potreba legislatívnej zmeny z dôvodu, že ZoSÚ ide nad rámec smernice.

Dve rôzne zákonné formulácie predmetnej obsahovej náležitosti zmluvy ZoSÚ (do 1. mája 2018 a po uvedenom dátume), nemôžu smerovať k jednému výkladu (porov. podnet Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR).

Súčasne s prvotnou vnútroštátnou úpravou predmetnej náležitosti zmluvy bol doplnený tiež odsek 2 § 566 O.z.. Táto úprava určuje, v akom poradí je treba započítať čiastočné plnenie dlhu (pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie započíta najprv na istinu a až potom na úroky, pričom takéto poradie môže zmeniť len dlžník, nie veriteľ).

Ako je už vyššie uvedené spotrebiteľ ako dlžník by mal byť informovaný (mať vedomosť) požadovanou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aká časť splátky bude použitá na istinu, aká na úroky a ďalšie poplatky (príp. pravidlá tejto zmeny), aby sa mohol rozhodnúť či zmluvu uzavrie a aby veriteľ svojvoľne nepriraďoval plnenie spotrebiteľa i určoval aká časť sa použije na splácanie istiny, aká na splátky úrokov a poplatkov, prípadne podľa úpravy obchodného práva (§ 330 ods. 2 Obch.z.).

Uvedené nie je spôsobilá nahradiť vyžiadaná amortizačná tabuľka. Požiadavka rozčlenenia splátky mala legislatívne vyjadriť zámer vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, aby dostal dôležité informácie ešte pred podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorému sa tak umožnia porovnať produkty a pomôžu pri rozhodovaní o výbere produktov poskytovateľov spotrebiteľských úverov. Úplná znalosť veci spotrebiteľa predpokladá poskytnutie informácií aj o nákladoch spojených s úverom (aby veriteľ svojvoľne a nekontrolovateľne nepriraďoval plnenie spotrebiteľa a výlučne sám určoval, aká časť sa použije na splátku istiny, aká na splátku úrokov a poplatkov), teda poznanie pravidiel, podľa ktorých veriteľ postupuje (uvedené už odznelo v odbornom článku „Prečo rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov“). Cieľom rozčlenenia splátok bolo informovanie spotrebiteľov o nákladovosti úveru, za účelom rozpoznanie podmienok splácania úrokov a poplatkov, ako dôležité právo spotrebiteľa v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Preto eurokonformným výkladom nebolo možné preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, a to nielen vo vzťahu k jazykovému zneniu zákona, ale aj k jeho vyššie uvedenému účelu (predstavujúceho vyššiu ochranu spotrebiteľa, avšak nad rámec smernice).

Konflikt medzi smernicou a vnútroštátnym zákonom (ktorý vyplýva aj z označeného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-42/15) nie je možné riešiť priznaním priameho účinku tejto smernice, ktorá je záväzná len pre štát a jej priamy účinok medzi jednotlivcami je vylúčený. Ani dostupnými interpretačnými metódami však nebolo možné poskytnúť nepriamy účinok úniijnému právu (napriek povinnosti eurokonformného výkladu podľa článku 288 ZfEÚ, Zmluva o fungovaní Európskej únie, Úradný vestník 2012/C 326/01). V posudzovanej veci by sa nejednalo o interpretačnú metódu contra verba legis („kedy v rámci možných výkladových metód sa hľadá a prijíma taký výklad, ktorý umožňuje

uplatnenie nepriameho účinku pri zachovaní účelu zákona a slov zákona ustupujú do úzadia“), ale o výklad contra legem, keďže by ním došlo k popretiu predmetného ustanovenia, t. j. k povinnosti neaplikovať ho. Takýto postup by bol v rozpore s princípom právnej istoty vyplývajúcim z článku 1 ods. 1 Ústavy SR (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), vzhľadom na jednoznačnosť úmyslu zákonodarcu, vyplývajúceho z dôvodovej správy, teda účel právnej normy, ako aj jeho explicitné vyjadrenie v legislatívnom texte.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už konštatoval (III. ÚS 341/07, III. ÚS 212/2011), že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu (porov. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 179/2013).

Rozlišovanie splátky, v prípade ktorej sa uhrádza aj istina a úrok, má reálny praktický význam. Zmluvná rovnováha pri spotrebiteľskom úvere mala byť naplnená len v prípade informovania veriteľa o podmienkach splácania rozčlenených častí splátky, prípadne o ich pomere alebo spôsobe zmeny, z hľadiska porovnávania produktov pri rozhodovaní spotrebiteľa o uzavretí zmluvy, ako i pri konsenzuálnom určení aká časť plnenia sa použije na splátku istiny a aká na splátku úrokov. ZoSÚ tiež stanovuje spôsob výpočtu RPMN, označením príslušného vzorca, ako i dosadzovaných hodnôt, pričom pojem splátka v tomto smere ostáva zachovaný, vzhľadom na dohodnutú výšku splátky v zmluve. Smernica pritom predpokladá na účely výpočtu RPMN údaje o splátkach, a to tak, aby bolo zrejmé, že tam nie sú uvedené poplatky, ktoré sa do výpočtu nezahŕňajú, rovnako tak predpokladá informovanie spotrebiteľov o špecifikácii splátok úrokov a poplatkov (čl. 19 ods. 2, čl. 10 ods. 1 písm. j/, príloha II., 2 porov. podnet Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR). Zákonodarca vychádzal z odlišností pojmov rozčlenenie (rozpis) splátky a amortizácia úveru, vzhľadom na ich odlišný účel. Cieľom rozčlenenia splátok bolo informovanie spotrebiteľa o nákladovosti úveru, so zámerom rozpoznanie podmienok splácania úrokov a poplatkov, v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Požiadavka poskytnúť spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ako i jej obsah (§ 9 ods. 3, 5 ZoSÚ) sa vzťahuje na dohodu o amortizácii istiny (amortizačná tabuľka má obsahovať rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov, dodatočných nákladov a iné). V prípade ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, zmluva o spotrebiteľskom úvere vyžaduje naplnenie aj ďalšej obligatórnej zmluvnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. m/ ZoSÚ (súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov). Uvedené ustanovenie § 9 ods. 2 písm. m/, ako aj ustanovenie § 9 ods. 3, 5 ZoSÚ, sa týkajú (ne)existencie dohody o amortizácii, avšak bez vylúčenia nutnosti oboznámenia spotrebiteľa s rozpisom jednotlivej splátky podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ. Pokiaľ by sa rozčlenenie splátok malo meniť, tak z hľadiska zrozumiteľnosti poznania nákladovosti úveru, spotrebiteľ má právo poznať podmienky takejto zmeny. Argument poskytovateľov úverov o následku rozsiahlejšieho obsahu zmluvy, pri naplnení požiadavky rozčlenenia splátok, nebol náležitý, keďže v prípade zmeny pomeru rozčlenenia splátky postačovalo vyjadrenie mechanizmu zmeny, v súvislosti s jednotlivými časovými obdobiami, v priebehu splácania úveru.

Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie dospel k správne právne záveru, keď považoval predmetný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov (z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ) a v zostávajúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol (vzhľadom na výšku poskytnutého plnenia žalovanému a výšku ním uhradeného peňažného dlhu).

7. Ďalší dôvod sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (neuvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť), uvádzaný súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, by nebol opodstatnený, nakoľko stanovenie výšky a počtu mesačných splátok, ktorými mal byť úver splatený, bolo postačujúce pre informovanie spotrebiteľa v akej výške má zaplatiť svoj celkový dlh, nebyť nesprávnosti vo výpočte celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Nebol dôvod sa však zaoberať absenciou ďalších podstatných náležitostí zmluvy, keďže aj absencia len jednej z nich spôsobuje sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a ako bolo už vyššie uvedené predmetná zmluva neobsahuje obligatórnu obsahovú náležitosť podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ.

8. Nedôvodná bola i odvolacia námietka žalobkyne týkajúca sa nároku na zaplatenie zmluvných úrokov po splatnosti dlhu. Veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do

splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky z omeškania (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/98), pričom uvedeným názorom aj podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Žalovaný bol povinný platiť zmluvný úrok do dohodnutej doby vrátenia požičaných peňazí. V prípade zmeny pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý, po zosplatnení úveru, dlžník sa dostáva do omeškania s plnením dlhu a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/108/2014). Povinnosť uhradiť úrok do jeho vrátenia sa vzťahuje na časové obdobie od poskytnutia úveru do doby, pokiaľ veriteľ nevyvolá zmenu pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý (napr. zosplatnením úveru, v dôsledku ktorého nastupuje režim platenia úrokov z omeškania). V prípade iného záveru by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/30/2012).

Veriteľ svojím právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenia obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, pričom veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014).

Odvolacia námietka žalobkyne o povinnosti dlžníka platiť zmluvný úrok od poskytnutia peňazí do ich reálneho vrátenia preto nemohla obstáť. Je na veriteľovi akým spôsobom reflektuje stav porušenia zmluvných povinností dlžníka a v prípade zosplatnenia celého dlhu nesie veriteľ zodpovednosť za právne následky, vyplývajúce zo zmeny pôvodných zmluvných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý. Záleží na veriteľovi akým spôsobom si zabezpečiť splnenie dlhu dlžníkom. S protiprávnym stavom (porušením zmluvných podmienok) sa potom spájajú sankcie, keďže dlžník je v omeškani s vrátením sumy. Preto sa s ním nemôžu spájať odplatné plnenia, ktoré súvisia so stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov dlžníkom podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy (odplatné nároky patria len v právne súladnom stave, porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014). Veriteľ pritom neposkytuje finančné prostriedky (neprejavuje vôľu v čase uzavretia zmluvy) pre prípad porušenia povinnosti dlžníka, ale na dohodnutú dobu (do ktorej má dôjsť k vráteniu peňazí).

K odvolacej argumentácii žalobkyne, že v dôsledku porušenia povinností by dlžník získal pre neho výhodnejšie postavenie, je potrebné uviesť, že splatnosť celého dlhu bola privodená v dôsledku jednostranného právneho úkonu veriteľa, vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. V prípade porušenia povinnosti dlžníka je na veriteľovi ako bude následne postupovať a využije sankcie a zabezpečovacie prostriedky na eliminovanie dôsledkov porušenia povinnosti dlžníka, ktoré právny poriadok upravuje. Vyhlásenie predčasnej splatnosti dlhu nie je úkonom dlžníka ale veriteľa, ktorý sa rozhodol a prejavil vôľu v uvedenom smere, v dôsledku čoho znáša právne následky. Nejedná sa preto o „zvýhodnenie dlžníkov“, ktorí si neplnia povinnosti oproti iným, ktorí svoj dlh plnia, keďže je na veriteľovi, ako využije hmotnoprávne nástroje priznané právnym poriadkom na zabezpečenie splnenia dlhu a uplatnenie sankcií pre prípad porušenia zmluvných povinností dlžníkom.

Úrok z úveru je cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a to na dohodnutú dobu, t. j. do dohodnutej doby vrátenia poskytnutých prostriedkov veriteľom dlžníkovi, po uplynutí ktorej sa už úver neposkytuje a v prípade nesplnenia dlhu v lehote splatnosti ide o vymáhanie dlhu, nie však o pokračovanie poskytovania úveru. Pri uzavretí zmluvy veriteľ neprejavuje vôľu poskytovať finančné prostriedky aj na dobu porušovania povinnosti dlžníka zo zmluvy (neplatením dlhu v lehote splatnosti), pričom dlžník tieto prostriedky po splatnosti dlhu neužíva, ale neoprávnene zadržiava, preto sa nemôže jednať o odplatu za užívanie peňažných prostriedkov.

9. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej ako vecne správne potvrdil, čo sa týkalo aj vecne správneho a odvolacími dôvodmi nespochybného rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie o odvolaní (porov. rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 78/05).

10. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

S prihliadnutím na výsledok odvolacieho konania, v ktorom bol plne úspešný žalovaný, vzniklo žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni. Odvolací súd mu však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko podľa obsahu spisu mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, žiadne si neuplatnil, v odvolacom konaní ostal pasívny, do konania sa nezapojil (nevykonal žiaden procesný úkon) a je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa mu náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

11. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)